

Protocol da la radunanza cumünala dal cumün da Val Müstair

1. radunanza cumünala 2019, dals 09.01.2019, ad uras 20.00, sala da gimnastica a Sta. Maria

Preschaint:

- President: - Rico Lamprecht
- Suprastants: - Gabriella Binkert Becchetti, vicepresidenta
- Aldo Rodigari
- Gian Duri Conrad
- Roman Federspiel
- Hansjörg Weber
- Votants: - 85 (partecipaziun da 7.20 %)
- Giasts: - 6 (persunas sainza dret da vuschar)
- S-chüsà: -
- Actuar: - Not Manatschal, manader d'administraziun

1. Salüd / glista da tractandas

President Rico Lamprecht driva la radunanza e giavüscha a las votantas e'ls votants ün cordial «bun di bun on». La glista da tractandas vain acconsentida illa fuorma affischada e protramissa in mincha chasada.

2. Tscherna dals dombravuschs

Sco dombravuschs vegnan proponüts ed elets Franziska Peter e Curdin Bott.

3. Approvaziun dal protocol da la radunanza cumünala dals 28.11.2018

Tenor l'art. 29 da la costituziun cumünala sto il protocol da l'ultima radunanza, in quist cas quel dals 28.11.2018, gnir expost per l'invista dals votants almain ün mais davu la radunanza, d'ürant 30 dis, in chasa cumünala. L'exposiziun d'eira publichada illas tablas d'affischa da las singulas fracziuns. Recuors nu sun entrats, uschè cha'l protocol vala sco acceptà.

1 8.30 TURISSEM

Approvaziun da la ledscha da turissem dal cumün da Val Müstair

Gabriella Binkert Becchetti, suprastanta dal dicasteri turissem, preschainta la ledscha. In seguit sias explicaziuns:

- Basa da partenza es la ledscha da turissem dal cumün da Val Müstair, entrada in vigur dal 2010. La ledscha actuala as basa sün las duos pozzas „taxa da cura“ e „taxa per la promoziun dal turissem“. Subject d'imposta da la taxa da cura es il giast chi pernotta,

seguond las pernottadas chi vegnan annunzchadas da l'hotellaria, abitaziuns da vacanzas eui.

- Il sistem actual nu s'ha verificrà. Quai pervi da grondas ingüstias causa pernottadas chi nu vegnan annunzchadas, collià cun la perdita d'entradas ed ün considerabel ingaschamaint administrativ.
- Sün quai ha la suprastanza incumbenzà dal 2016 ad üna cumischiun cun l'elavuraziun d'üna nouva ledscha dal turissem. Quista ledscha es gnüda acceptada da la radunanza cumünala dals 27 avrigl 2016 e confermà illa votaziun a l'urna dals 5 gün 2016.
- La nouva ledscha dal turissem es gnüda acceptada da la regenza dal Chantun Grischun als 20 settember 2016. Quai cun la remarcha da la collisiun cun la ledscha superiura dals cumüns e las baselgias. In seguit ha la suprastanza desisti da metter in vigur la nouva ledscha dal turissem. Sco consequenza da la collisiun cul dret superiur ha il grond cussagl, in sia sessiun dal december 2017, decis da far üna revisiun da la ledscha da cumüns e da baselgia, e s-chaffi uschè la basa per üna ledscha da turissem sül s-chalin cumünal, chi correspuonda a las pretaisas dal di d'hoz.
- Sün incumbenza dal grond cussagl ha l'uffizi d'impostas dal Chantun Grischun elavurà üna ledscha da muostra chi'd es impegnativa pels cumüns.
- La ledscha chi'd es uossa sün maisa as basa d'üna vart sün la muostra dal Chantun e da l'otra vart sün la ledscha chi'd es gnüda acceptada dal cumün dal 2016. Pro quista ledscha d'eiran tuot las gruppas d'interess invidadas per as participar vi da la procedura da consultaziun.

La versiun preschantada es ultra da quai gnüda elavurada in stretta collavuraziun cul uffizi d'impostas dal Chantun Grischun. Da quella vart esa gnü confermà cha la ledscha as cunfà cun l'uorden superiur.

- La ledscha cuntegna las duos pozzas, taxa d'albergiader (fin qua taxa da cura) e la taxa per la promoziun dal turissem (sco fin qua). Decisiv es la taxa d'albergiader, chi's basa sün la capacità da l'allogi (chombra, surfatscha d'abitar «Nettowohnfläche») e chi rimpiazza la taxa da cura da fin qua pro pernottada.
- Tuot las taxas vegnan per regla prelevadas sco taxas d'on, sainza s-chalins da stagiun, cun ün spazi da fin pro categoria suottamissa a la taxa.
- La conversiun da la ledscha da turissem vain reglada illas disposiziuns executivas. L'otezza da las taxas vain fixada da la suprastanza cumünala per la d'ürada d'üna legislatura (4 ons).
- Seguond la calculaziun da model as po far quint cun entradas da fr. 300'000.00 / on our da las taxas d'albergiader e cun entradas da fr. 200'000.00 our da la taxa per la promoziun dal turissem.

Taxa d'albergiader

- La taxa d'albergiader rimpiazza la taxa da cura. Subject da la taxa es nouv l'albergiader e na plü sco fin qua il giast chi ha pernottà.
- Albergiaders i'l sen da quista ledscha sun hotels e pensiuns, garnis, ressorts da vacanzas, abitaziuns da vacanzas e seguondas abitaziuns, sco eir chasas d'allogi da gruppas, albierts da giuventüna, plazzas da camping, chamonnas da muntogna e da chatscha, prümarians e sportas da durmir i'l strom.
- Hotels, pensiuns, garnis e ressorts da vacanzas pajan la taxa d'albergiader pro chombra, independent da la grondezza da la chombra e da la quantità dals lets.

- Abitaziuns da vacanzas e seguondas abitaziuns pajan la taxa d'albergiader pro m² da la surfatscha netta d'abitar (Nettowohnfläche). Las seguondas abitaziuns dals proprietaris na domiciliats in cumün pajan implü üna taxa fundamentala pro abitaziun.

Chasas d'allogi da gruppas, albiargs da giuventüna, plazzas da camping, chamonnas da muntogna e da chatscha, prümarans e sportas da durmir i'l strom pajan la taxa d'albergiader pro piazza da durmir resp. pro piazza da camping (Stellplatz/Campingplätze).

Taxa per la promoziun dal turissem

- La taxa per la promoziun dal turissem as basa sün quella da fin qua, per part cun differentas basas da la taxaziun.
- Subject da taxa i'l sen da quista ledscha sun d'üna vart tuot ils albergiaders seguond ledscha dal turissem e da l'otra vart l'economia da mansteranza, seguond l'interessenza dal turissem, sco eir ils menaschis d'agricultura cun dret dals pajamaints directs.
- Ils albergiaders pajan la taxa per la promoziun dal turissem in fuorma d'üna taxa fundamentala unitara ed üna part variabla sün basa da la quantità da las chombras, resp. surfatscha netta dal spazi d'abitar, resp. la quantità da las plazzas da durmir, resp. plazzas da camping.
- L'economia da la mansteranza paja la taxa per la promoziun dal turissem in fuorma d'üna taxa fundamentala unitara, implü d'üna part variabla seguond l'interessenza vi dal turissem seguaintamaing:
 - Mansteranza categoria I Gronda interessenza dal turissem
 - Mansteranza categoria II Mezdana interessenza dal turissem
 - Mansteranza categoria III Pitschna interessenza dal turissem
- Ils menaschis d'agricultura chi han il dret sün pajamaints directs pajan la taxa per la promoziun dal turissem in fuorma d'üna taxa fundamentala unitara, implü cun üna part variabla, sün basa da las hectaras cultivadas.

La suprastanza ha acceptà la ledscha dal turissem in sia sezzüda dals 31.10.2018. Ella propuona da seguir a quist votum cun ün **schi** per la nouva ledscha dal turissem dal cumün da Val Müstair.

Discussiun:

Sün quista preschantaziun daja ün'animada discussiun.

- A la dumonda sco chi sta cun ün'abitaziun da vacanzas chi vain fittada d'ürant ün mez on a stagiunaris domiciliats in cumün e l'oter mez on a giasts vain confermà da Gottfried Hohenegger, incumbenzà da la suprastanza per la redacziun da la ledscha, cha scha l'abitaziun vain fittada daplü da 40 dis / on a giasts schi vain ella taxada sco abitaziun da vacanzas.
- Davart d'ün pair chi spordscha il durmir aint il strom vain deplorà l'otezza da las taxas per quista sporta.
- In quist connex, e sün la dumonda d'oters votants chi dumondan sco chi sta cun la taxa per affars chi mainan plüssas gestiuns, (gestiuns masdadas) vain confermà davart da Gottfried Hohenegger cha la taxa fundamentala vain ingrevida be üna jada suot il titel da la taxa d'albergiader. Pro branschas da different gener in max. duos jadas.

- Davart da l'hotellaria / abitaziuns da vacanzas vain fat la dumonda scha las taxas pon, sco pro la taxa da cura, gnir inchargiadas per part eir al giast e schi da quia üna racumandaziun.
- President Rico conferma cha quai es pussibel, però na lezcha dal cumün. Sün giavüsch dals albergiadaders po la suprastanza obain l'UMG dar üna racumandaziun.
- Armin Andri, president da la società agricola Val Müstair, conferma in nom dals commembers chi nun es güst scha l'agricultura sto pajar la part variabla da la taxa per la promoziun dal turissem sün basa da las hectaras cultivadas. Els sun da l'avis cha l'agricultura sto gnir trattada sco la mansteranza e contribuir üna taxa sün basa da la somma da pajas dal menaschi agricul chi vegn annunzchada a l'AVS (AHV-Jahreslohnsumme). Quist giavüsch ha la società inoltrà cun charta a man da la suprastanza cumünala.

President Rico Lamprecht manzuna cha la cumischiun ha trattà la dumonda. Ella es da l'avis cha l'aröv es güstifichà. Our da quist motiv dumonda el scha la radunanza es pronta d'entrar illa dumonda da la società agricola. Pertocs sun ils artichels 22 e 33 da la ledscha.

A la dumonda per müdar la ledscha in quel sen cha l'agricultura paja la taxa variabla per la promoziun dal turissem sün basa da la somma da pajas, invezza da la hectara cultivada, analog a la mansteranza, vain aderi cun:

78 vuschs da schi e 7 abstenziuns.

- Pierre-René Grond, vicepresidente da l'UMG (Uniun da mansteranza e Gastro Val Müstair) va d'accord cun la ledscha preschantada. Per el füssa però important cha la suprastanza po resguardar illas disposiziuns executivas la taxa minimala per tuot las branschas.
- President Rico Lamprecht conferma cha la ledscha es plü o main identica cun quella chi'd es gnüda acceptada dal 2016. El conferma eir chi'd es l'intent da francar las taxas sün las tariffas minimalas. Davo avair fat la prüma factura po gnir trat bilantsch, scha l'import inchaschè correspuonda a l'entrada büdschetada per accumplir las lezchas dal sector turissem.

Decisiun:

Schi: 76 vuschs
Na: 2 vuschs
Abstenziuns: 2 vuschs

Cun 76 vuschs accepta la radunanza la ledscha davart las taxas d'albergiader e las taxas davart la promoziun dal turissem dal cumün da Val Müstair a man da la votaziun a l'urna dals 10.02.2019.

2 8.40 BIOSFERA - ORGANISAZIUN

Approvaziun da la planisaziun da 5 ons e dumonda globala da finanziaziun 2020 – 2024 dal parc da natüra Biosfera Val Müstair

David Spinnler, manader da gestiun dal parc da natüra Biosfera Val Müstair da ün sguard inavò sül passà e la müdada da la structura d'organisaziun cul gremi strategic da la Biosfera, chi's cumpuona da 14 commembers da las differentas gruppas d'interess.

Sco tuot ils Parcs da natüra in Svizra sto eir il parc da natüra Biosfera Val Müstair inoltrar sia proposta da program cun tuot ils progets previs per ils ons 2020 - 2024 pro'l Chantun e pro la Confederaziun per dumandar il sustegn finzial per ils prossems 5 ons. La Biosfera Val Müstair ha elavurà sia proposta da program i'ls secturs economia, società e natüra ed ambiaint in ün process larg e participativ d'ürant tuot l'on 2018. Quai cun lavuratoris culla populaziun e cullas diversas gruppas d'interess. Uschè es uossa sün maisa ün program chi ha integrà ils impuls e las ideas da tuottas varts. Ün program chi porta inavant la Val Müstair e seis parc da natüra.

La cumischiun da la Biosfera Val Müstair ha deliberà in sia ultima sezzüda dals 08-11-2018 la planisaziun da 5 ons e la dumonda globala da finanziaziun per ils ons 2020 - 2024. La suprastanza ha confermà la decisiun da la cumischiun in sia sezzüda dals 12.12.2018.

Böts da planisaziun:

- Natüra e cuntrada
- Economia regiunala
- Sensibilisaziun e fuormaziun
- Comunicaziun e management
- Perscrutaziun

Nouvs accents

- Spüertas turisticas
- Cultura da fabrica
- Svilup dal spazi: cooperar e coordinar/ svilup per il futur: che fa sen per il Parc da natüra Biosfera Val Müstair?
- Temas: energia e mobilità - piazzà nouv in divers progets – per avair daplü effect

Program 2020 – 2024, cuosts

- Cuosts totals da ca. fr. 1.54 miu. l'on / fr. 7.7 miu. in 5 ons (2016 - 2019: fr. 1.30 miu. / on)
- Cuosts dals singuls secturs / on:
 - Böt da program 1: Natüra e cuntrada > 280'000
 - Böt da program 2: Economia regiunala > 400'000
 - Böt da program 3: Sensibilisaziun e fuormaziun > 240'000
 - Böt da program 4: Comunicaziun e management > 470'000
 - Böt da program 5: Perscrutaziun > 150'000

Program 2020 – 2024, entradas

- Chantun – sco fin qua > 460'000 francs l'on (= 30 %)
- Confederaziun nouv > 760'000 francs l'on (= 50 %)
(fin uossa: 560'000 francs l'on)
- Cumün da Val Müstair - nouv > 200'000 francs l'on (= 13 %) (fin hoz: 150'000 / on)
- Cumün da Val Müstair per svilup da spüertas > 40'000 francs l'on (daspö 2018)
- Rechav – donaturs – sponsurs – partenariats > 80'000 francs l'on

Prossems pass per approvar ils progets e la finanziaziun pels ons 2020-24

- Schner 2019: inoltrar la dumonda da finanziaziun per ils progets pro'l ANU / GR
- Chantun inoltescha la dumonda pro'l BAFU / Confederaziun

Discussiun:

- Hansjörg Weber, suprastant dal dicasteri Biosfera, conferma cha la qualità dals progets e l'acceptanza pro la populaziun es a la fin dals quints eir decisiv per las contribuziuns chi vegnan davart da las instanzas, ANU e BAFU.
- Votants dumondan schi nun es previs da manar la Biosfera suot ün tet cul turissem. President Rico Lamprecht manzuna chi s'ha pudü rinforzar la collavuraziun e chi's po uschè eir trar a nüz sinergias. Sün dumonda conferma el chi s'ha sün tscherts chomps eir üna stretta collavuraziun cun la Clostra Son Jon.
- Mario Gross-Bass mancainta il sustegn da la Biosfera pel proget «La Sassa». Quai malgrà cha la populaziun ha s'externada cun gronda pluralità pel proget. El es da l'avis cha'l proget po dar impuls a l'economia in Val, s-chaffir plazzas da lavur e frenar uschè la dispopulaziun. El ha incletta scha quel nu po esser in fuorma da munaida, s'aspetta però ün sustegn moralic, sco p.ex. cun dialogs positivs cun las instituziuns da l'ambiant chi han piazzà recuors cunter ils intents dal proget.
- Tant il president cumünal sco eir il manader da la Biosfera nu pon laschar valair quist rimprover. Els muossan via sül fat cha la dumonda da fabrica es inoltrada, e la revisiun da la
-

planisaziun da zonas iniziada. Sun tuot ils permiss sün maisa, e'l proget po gnir realisà, po la Biosfera, i'l rom da sias pussibilitats e'l program acceptà, spordscher man.

- Ivan Zangerle, rapreschantant da l'UMG illa cumischiun da la Biosfera, es da l'avis cha la Biosfera as rechatta, davo las turbulenzas dal passà, sün ün bun binari e constatta cha'l team da la Biosfera es motivà ed ingaschà.

Decisiun:

Cun **84 vuschs da schi** ed ün'abstenziun accepta la radunanza la planisaziun da 5 ons e la dumonda globala da finanziaziun 2020 – 2024 dal parc da natüra Biosfera Val Müstair sco preschantà.

3 8 ECONOMIA PUBBLICA

Infuoramziun sur dal plan da master «Val Müstair 2025»

La preschantaziun dal president cumünal po gnir resümada:

Punct da partenza

- Lavuratori da la suprastanza cumünala a Thalwil: basa fundamentala
- Gruppa da tschep: elavurà il plan da master in detagl
- Consultaziun: gruppas d'interess in Val Müstair
- December 2018: suprastanza cumünala accepta il plan da master

Premissas pel svilup in Val Müstair

- Trar a nüz potenzials chi sun avant man – natüra e cultura
- Il svilup da la Val Müstair sto esser persistent
- Autoritats ston guadagnar la fiduzcha da la populaziun
- Realisaziun consequenta da progets

Messagis

- autentic – cordial – natüral – persistent – interessant - avert

Strategia

- Rinforzar la Val Müstair sco lö da natüra e cultura
- Esser ün partenari ferm e fidaivel aint illa regiun
- Principi da basa: persistenza

Process per garantir la persistenza in Val Müstair

- Il cumün agischa da maniera persistenta
- Il Parc da natüra es ün «player» important per sviluppar la VM in direcziun persistenta
- Persistenza: criteri central per svilupps futurs ed actuals
- Progets: fan tras üna evaluaziun da persistenza (Nachhaltigkeitsbeurteilung) tenor proposta da Chantun e Confederaziun – ma cun criteris per la Val Müstair.

I'l process dal plan da master s'haja eir fingià pudü realisar progets, oters sun iniziats o chi sun illa fasa finala. Da manzunar sun:

Svilup regional – PRE Agricoltura Jaura

- Chascharia nouva, nouv local da maz incl. local per elavurar chorn, investiziun in lö per ramassar il gran, commercialisaziun da prodots, gestiun
- Certificaziun da prodots cul label dal parc da natüra

Comunicaziun vers inoura

- Marca: Val Müstair
- Marketing: nouv contrat culla destinaziun TESSVM
- Comunicaziun proactiva: concept da comunicaziun dal cumün (p.ex. nova pagina d'internet, nouv mas-chalch)
-

Ils preschaints piglian cogniziun da las infuormaziuns. Il plan da master po gnir retrat in fuorma da palperi e vain eir publichà in fuorma digitala sùn la pagina d'internet dal cumün da Val Müstair.

7. Varia

Da la tractanda nu vain fat adöver.

Ad uras 22.35 po il president serrar la radunanza. El ingrazcha per l'incletta demuossada e giavüscha il bun arriv a chasa e la buna not.

Il president:

L'actuar:

.....
Rico Lamprecht

.....
Not Manatschal